



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCLXXVI. Bona raptoris qui se suspendit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

CCLXXVI.

Bona raptoris qui se suspendit.

RAPTA RAPTORIS MORTEM AUT BONA OPTET.

Raptor se suspendit : rapta optat bona.

DECLAMATIO.

RAPTA RAPTORIS MORTEM, VEL BONA OPTET. Raptam hanc esse, pro qua loquor, constat, ab eo raptam esse, cujus bona optat, non negatur : lege datam esse potestatem utrum vellet, convenit inter nos. Quid est igitur quod obstet ? Negant dandam esse optionem puellæ, quoniam perierat raptor. Id nulla lege exceptum, nullo scripto verbo cautum est. Interpretatione igitur optionis nituntur. Videamus hæc qualis sit. Lex (inquit) quæ optare vel mortem vel bona permittit, hoc satis significat, ex duobus optandum esse. Quoniam igitur jam alterum optari non potest, ne optioni quidem locus est : hanc legis vim esse contenderemus, si ex duobus esset optio eligenda puellæ : duo tamen hæc esse contenderem, natura & vi. Neque enim si raptor nobis subductus est, mors ipsa nihil est. Sed quomodo non satis est unum superesse, cum etiam si duo essent, non potuerit optari nisi unum ? & hæc duo ita demum potenter à parte diversa proponerentur, si essent juncta : nunc vero discreta sunt, ipsa legis scriptura, MORTEM VEL NUPTIAS : ita duo simplicia, singula sunt tamen. Præterea lex ita scripta est, ut eligi juberet:

I Mors ipsa nihilest.] Etsi mortuus sit raptor, ideoque mihi subductus, inquit, ne mortem ejus optare possim, neque etiam nunc bona, quia, ut cavillatur adversarius, ex duobus sit optio : natura tamen, καὶ τῆ δυνάμει, duo sunt, quæ optare possim. Nam cum morimur, non ita male nobiscum agitur, ut nostri nec post mortem nihil sit reliquum : & mors ipsa in rerum natura nihil sit. Quin animus, potior nostri particula, vivit & viget, cujus vel mors quædam

(quod Christiano absit) optari potest. Præterea qui raptor semel in reatu hac vita functus est, ita adhuc vivere juris fictione intelligi potest, ut si rapta ad magistratumeducta, mortem exposcat : retro non natura, sed vi & supplicio perisse videatur. Hæc fortasse subtiliora sunt : verum in re tam obscura, quia corrupta & depravata, quid non experiri possumus ? præsertim cum hæc argutia è libris philosophorum deprompta, potissimum ad scholam pertineant. *Erod.*

juberet: posset opponi vel electioni, ¹ Si ex pluribus non esset: nunc optio potest esse, etiam singulorum. Et illud (judices) ante omnia intueri vos oportet, si quid ex lege inclinandum sit, spectare ut quam minimum ex eadem pereat. Adversarius etiam queritur, aliquam verbi interpretationem perire: nos totam legem, totum jus. Tolerabilis enim esset mihi cum adversariis contentio, si quæreretur an hoc optare puella deberet: nunc id agunt, ut nihil optet: & nova quadam ac perversa actione nituntur, ut bona raptoris optare puella non debeat, quia optare nihil aliud potest, quàm bona. At non est æquum, & mortem raptoris contingere, & bona. Sed hoc eo pertinet, ut si mortem optavit, optare non debeat bona: ita demum enim & mortem ei contigisse raptoris dicemus, & bona: æquum est enim interpellari posse optionem etiam facto ipsius, alieno vero iniquissimum. Quare si per hanc stetit, ut raptor periret: quanquam possem dicere, illud non optavit, & legi non est satisfactum: haberet tamen aliquam rationem, saltē falsa ejus calumnia: nunc quid fecit puella, ut raptor moreretur? Itaque huic non tantum in hoc labor est, ut bona raptoris accipiat: sed in illo major aliquanto, ut vobis approbet, quod optatura fuerit, si viveret. Duas enim sine dubio pœnas, adversus raptorem lex constituit: alteram tamen mitem: nec semper hac cogitata & publica crudeli ac sanguinaria tenetur. Hodieque alioquin nonne merito à vobis, merito à civitate reprehenderetur, si aliud non optando hoc ostenderet & fecisse raptorem, quod ipsa esset optatura? Hinc transeunt

ad

¹ Si ex pluribus non esset.] Hæc verba excipientis, & raptam præscriptione submoventis esse, equidem existimavi. Electio est de pluribus, inquit: ergo licet eam à lege habueris, nunc raptoris morte consumpta est. Sed jure civili certum est, in alternativis tot legata, tot stipulationes esse, quot sunt res, quia discretæ & separatæ: aliter atque si conjunctæ sint, qualis est, familia,

grex, quadrigæ, &c. I. scire debemus. ff. de verb. obligation. Et ideo re una extincta, manet altera in obligatione. Sic in hac optione legitima, licet raptor desierit esse, cujus mors optari possit: jus tamen optionis omnisque eligendi facultas, ad raptoris bona delapsa est, ut ea sola, ab initio, re integra, optari potuerit. Hæc aliis obscura, Jureconsultis sunt pervia. *Idem.*

ad conjecturam & suspicari vos volunt ea, quæ probare non possunt. Non enim (inquiunt) est credibile periturum fuisse raptorem, nisi hoc optaturam scisset puellam. Ante omnia, cum dicitur scisse, illud ostenditur, posse probari quo modo scierit. Quæro enim à vobis ipsis adversariis, quo modo colligatis scisse eum, cum non liqueat hoc vobis? Si quid est, afferte & ad judicem. Unum argumentum est, ipsum quod perierit. Hoc etiam si mortis fecit metu, potuit tamen naturaliter fuisse timidus: etiam nullo accepto signo, propter quod vitam desperaret, confusione tamen, & proprio animi sui periisse motu. Nunc vero credibile non est quenquam perire mortis metu, quid enim timuit ulterius? Quare etiam credibilius videtur mihi, idcirco periisse eum, quod optaturam puellam bona existimaret. Sint enim plerique, qui mortem potiore quam egestatem putent: quibus delicate educatis (ex deliciis enim hæc licentia facta est) intolerabilis videatur nuda vitæ illa, omnibus, quibuscunque antea abundaverunt, destituta. Hoc igitur est credibilius, & hoc puella voluit, & in hoc perseverat. Et certe nulli tolerabile aut æquum videri potest, in gravissima injuria, qua virginitatem perdidit, qua florem ætatis amisit, qua prima illa gratia apud maritum futura prærepta est, neque mortem optaverit, neque bona accipiat.

CCLXXVII.

Prægnans adultera.

SUPPLICIA ² PRÆGNANTIUM IN DIEM PARTUS DIFFERENTUR. Prægnantem in adulterio deprehensam occidit maritus: reus est cædis. C. D.

DECLAMATIO.

CUM reus agar cædis, nihil fortius confiteor quam à me occisos homines: &, si quid numerus quoque adjicere

¹ Neque mortem optaverit.] Deest particula ut, sive ante rō neque ponenda, sive post rō videri potest. Gronovius.

² Prægnantium.] In vet. exempl. præ-

gnantium, & prægnas, & prægnatem, constanter scriptum est, ut & in Pisani Pandectis. Pith.